

Židovské tradice, svátky a jejich význam v ghettu

I. A. K následujícím pojmům dohleďte:

- O jaký svátek se jedná?
- Do jakého historického kontextu spadá tento svátek?
- Jaký měl tento svátek význam pro židovský národ? Co jim měl připomínat a proč?

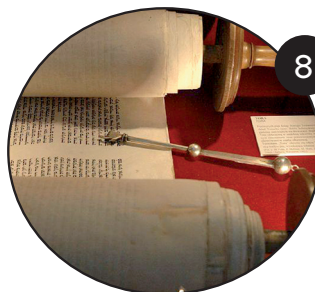
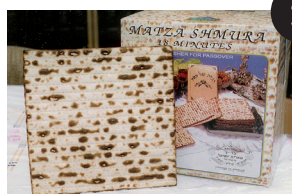
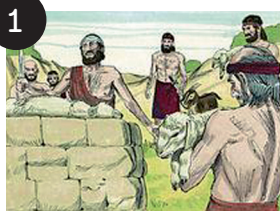
pojmy: pesach, chanuka, Jom kipur, Roš Hošana, sabat

I. B) Malý kvíz

K jednotlivým svátkům v levém sloupečku přiřaďte obrázek. K jednomu pojmu se může vztahovat i více obrázků.

Svátek	číslo obrázku
PESACH	
CHANUKA	
JOM KIPUR	
SABAT	
ROŠ HOŠANA	

Z příkazu Vám oznamujeme, že dne 11. února máte odcestovati k pracovnímu nasazení v Terezíně.

Děti: Nežidovské děti nemohou býti vzaty ssebou. Tyto děti mohou zůstat v bytě v opatrování příbuzných nebo známých, nebo mohou býti dány k příbuzným nebo známým smíšeným manželstvím, nebo do veřejných sociálních institucí. Židovské děti musí být vzaty ssebou do Terezína.

Z příkazu Vám oznamujeme, že dne 11. února máte odcestovati k pracovnímu nasazení v Terezíně. Děti: Nežidovské děti nemohou býti vzaty ssebou. Tyto děti mohou zůstat v bytě v opatrování příbuzných nebo známých, nebo mohou býti dány k příbuzným nebo známým smíšeným manželstvím, nebo do veřejných sociálních institucí. Židovské děti musí být vzaty ssebou do Terezína.

II. Jaký význam byl přikládán židovským tradicím a svátkům v Terezíně?

Na základě uvedených úryvků se pokuste vyvodit:

a) Jaký vztah měla děvčata z pokoje 28 k těmto svátkům před tím, než přijela do Terezína?

(pozn: možné propojit s kapitolou Předehra)

b) Co pro ně tyto svátky znamenaly v Terezíně?

c) Porovnejte jejich výpovědi s tím, co jste zjistili o těchto svátcích obecně. Je možné vystopovat nějaký posun v tom, jaký měly-mají tyto svátek původní význam a jak vnímaly tyto svátky děvčata? Pokud ano, pokuste se uvést proč.

„Je povinností seznamovat se s židovským způsobem života a s židovskými zvyky. Vytváří to předpoklad pro příklon k židovské společnosti. Slavit sabat a svátky, chovat se v templu způsobem jaký ukládá tradice, to vše je základní podmínkou pro společný život s Židy. Obzvláště důležité je znát minulost svého národa. Jen tímto způsobem se mládež naučí cenit si svého národa, který byl ochoten přinášet oběti jako žádný jiný.“

(profesor Israel Kestenberg o úkolech oddělení péče o mládež citováno

dle BRENNER-WONSCHICK, H., *Děvčata z pokoje 28. Přátelství, naděje a přežití v Terezíně*, Brno: Barister a Principal 2007, s. 140)

„Na tatínka mohu být opravdu pyšná. Poprvé jsem ho slyšela přednášet. A jak krásně! V invalidenheimu se konala chanuková slavnost. Trvala až do devíti hodin. Byla jsem tam však jen do půl osmé. Tatíček přednášel tři krásné básně o Židech. Básník byl Žid jménem Rosenfeld. Tatínek je zlatý. Nejde o to, že jsem dostala hezké dárky, ale že si tatínek v Terezíně na mě na Chanuku vzpomněl. Dostala jsem sešit, na jehož obalu je namalována menora a obal na deník ze sametu s mým monogramem.“

(ze vzpomínek Helgy Pollak in: BRENNER-WONSCHICK, H., *Děvčata z pokoje 28.*

Přátelství, naděje a přežití v Terezíně, Brno: Barister a Principal 2007, s. 171-2)

„Brzy budou svátky Roš hošana. Asi budeme připravovat slavnost...To bylo včera krásné. V životě na to nezapomenu. Měly jsme nejkrásněji vyzdobený heim...Veliká tabule je pokrytá ubrusy a na ní stálo krásně připravené jídlo. Měly jsme 3 obložené chlebičky, každý jinak, potom jsme dostaly šumák a úžasně nazdobený pudink. Uprostřed stál svícen. Všechny jsme byly v bílých halenkách a tmavomodrých sukních. Nejprve jsem zpívaly. Tella pak hovořila o minulém roce, co všechno dobrého jsme zažili... Paní Mühlsteinová rozžala svíčky a odříkala broche. Potom začala žranice...Právě na ty svátky jsem se to musely dozvědět. Walter Deutsch utekl před 14 dny z Terezína, byl chycen a předán do koncentráku. Co to jen toho bláznivého kluka napadlo, vždyť tady to není tak strašné.“

(ze vzpomínek Helgy Pollak in: BRENNER-WONSCHICK, H., *Děvčata z pokoje 28.*

Přátelství, naděje a přežití v Terezíně, Brno: Barister a Principal 2007, s. 142)

„Úterý 23. března 1943. Gruntovali jsme. V 11 hodin jsme byli hotoví. Ve tři jsme šli na divadlo. Hrál se o Ahasverovi, ne však tak, jak se to učí v židovských dějinách, nýbrž hráli to srandovně, poněvadž Purim je veselý svátek, a ne smutný. Všichni se smáli, já však ne. Nevím proč?!? Jsem tu jaksí vážnější. Dostala jsem včera dodatečně na Purim od Mimi řetízek s přívěškem. Leušce (Lea je autorčina sestřenice) již bylo lepší, neměla již 6 dní horečku, ale nyní je jí zase hůř, dostala to znova na levé straně.“

(ze vzpomínek Helgy Pollak in: BRENNER-WONSCHICK, H., *Děvčata z pokoje 28.*

Přátelství, naděje a přežití v Terezíně, Brno: Barister a Principal 2007, s. 61)

III. Který z židovských svátků tě nejvíce zaujal a proč?

¹zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Machine-made_Shmura_Matzo.jpg

²zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Pesachov%C3%BD_ber%C3%A1nek

³zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Chanuka>

⁴zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Liten_askenasisk_sjofar_5380.jpg

⁵zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Torah_and_jad.jpg

⁶zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Judeiskaya_utvar06.jpg

⁷zdroj: https://www.google.cz/search?q=talit&rlz=1C1WZPF_enCZ438CZ438&es_spv=210&es_sm=93&tbm=isch&source=iu&imgil=MBzOokl-gCM9oM%253A%253Bhtt-ps%253A%252F%252Fencrypted-tbn2.gstatic.com%252

⁸zdroj: <http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Hanukiah>